

Nr 273.

Av herr **Ericson, Oscar, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om häradsallmänningar.

I proposition nr 10 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lag om häradsallmänningar.

I 8 § bestämmes att häradsallmänning jämte vad därifrån härflyter skall, där ej lagen annorlunda stadgar, förvaltas av en av delägarna utsedd allmänningsstyrelse, vilken utövar delägarnas beslutanderätt i alla frågor, i vilka beslutanderätten ej genom lag eller för allmänningen gällande reglemente förbehållits delägarna. Hos allmänningsstyrelsen skall såsom biträde vid förvaltningens handhavande vara anställd en person med högre skoglig utbildning. Rörande sistnämnda bestämmelses formulering torde delade meningar kunna göras gällande. Av de 55 häradsallmänningar, som enligt föreliggande utredning finnas i olika delar av landet, äro en del helt obetydliga till arealen. Sålunda finnes exempelvis i Västmanlands län en å 74 hektar, i Södermanlands län en å 79 hektar, dels i norra delen av Kalmar län en å 263 hektar, varjämte en hel del allmänningar understiga 1 000 hektar. Det framgår av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet, att avsikten visserligen synes vara, att i en del fall två eller flera allmänningsstyrelser skulle kunna erhålla rättighet att anställa gemensamt biträde, men att dylikt biträde i regel skulle anställas för varje allmänning och dessutom ej tillåtas innehava annan tjänst eller anställning med mindre vederbörande skogsårdsstyrelse därtill lämnar tillstånd.

Enligt allmänningombudens i propositionen (sid. 67) refererade förslag skulle två eller flera allmänningsstyrelser äga rätt att förena sig om ett biträde, därest de av styrelserna förvaltade allmänningarnas sammanlagda areal produktiv skogsmark ej överstege 7 000 hektar. Enligt vår mening torde lagförslagets bestämmelser om anställning av biträde med högre skoglig utbildning böra något mildras. Även om möjlighet föreligger för två eller flera allmänningar att förena sig om ett biträde, kunna de lokala förhållandena, läge och dylikt, vara sådana, att ett dylikt samarbete icke är möjligt. Allmänningar av mindre storlek än 1 500 hektar borde helt undantagas från skyldigheten att anställa biträde med utbildning vid skogsinstitutet eller skogshögskolan och även för allmänningar av större areal borde möjlighet medgivnas att efter dispens befrias från denna skyldighet. Den av departementschefen angivna regeln att i de särskilda allmänningarnas reglementen bör angivas att ifrågakvarande tjänsteman ej skall få innehava annan be-

fattning borde snarare vara av motsatt innebörd, nämligen att endast i de fall, där så oundgängligen kräves, dylikt förbud meddelas. Kostnaderna för de mindre allmänningarnas förvaltning kunna eljest lätt bli oproportionerligt höga.

I 30 § föreskrives påföljd, i fall åtgärd, som enligt fastställd hushållningsplan eller meddelade föreskrifter skolat företagas, blivit eftersatt. Här stadgas att länsstyrelsen på framställning av skogsvårdsstyrelsen må förelägga allmänningsstyrelsen att vid visst lämpligt vite företaga åtgärden. Vidare stadgas att länsstyrelsen, därest vite försittes, må jämte utdömandet av det föruttna vitet antingen meddela nytt vites föreläggande eller ock, där omständigheterna därtill föranleda, förordna att allmänningens förvaltning skall övertagas av en eller flera gode män, som av länsstyrelsen utses. I 31 § meddelas närmare bestämmelser rörande förvaltning av gode män.

Enligt vår mening äro dessa bestämmelser rörande frantagande av allmänningsstyrelsen rätten att förvalta allmänning allt för bryskt formulerade. Man får det intrycket, att allmänningsstyrelsen förutsättes vara mindre intresserad av en rationell skogsskötsel och svårare att komma till rätta med än enskilda skogsägare. Bestämmelserna synas vidare räkna med att såväl skogsvårdsstyrelsen som länsstyrelsen skulle underlåta att i behörig ordning fullgöra sin kontrollverksamhet. Vi vilja bl. a. påpeka, att en revisor tillsättes av länsstyrelsen och att allmänningsstyrelsen är pliktig att årligen till revisorerna avlämna förvaltningsberättelse med utförlig redogörelse för verksamheten under året. Det synes oss därför som om tillräckliga garantier för en tillfredsställande skötsel av allmänningarna skulle förefinnas utan dessa föreskrifter om gode mänsförordnande, som innehållas i 30 och 31 §§.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att 8 § i förslag till lag om häradsallmänningar måtte ändras i enlighet med vad ovan anförts och att 30 § andra stycket jämte som följd härav 31 § måtte utgå,

samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför nödvändiga lagtextändringar.

Stockholm den 26 januari 1932.

Oscar Ericson.

Johan Johansson,
Friggeråker.

Erik von Heland.